

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ОЦІНЮВАННЯ СВОГО НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬОЮ (ПРОФЕСІЙНОЮ) ПРОГРАМОЮ

(«Сестринська справа»

II магістерський рівень освіти)»

Харків – 2021
**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА
РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК**

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньою (професійною) програмою («Сестринська справа»)» було проведено у грудні 2020-го – травні 2021-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- розробку інструментарію (грудень 2020),
- польовий етап (збір даних) (лютий-квітень 2021),
- аналіз даних (травень 2021),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (червень 2021).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 31 запитання). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Сестринська справа» (II (магістерський) рівень освіти).

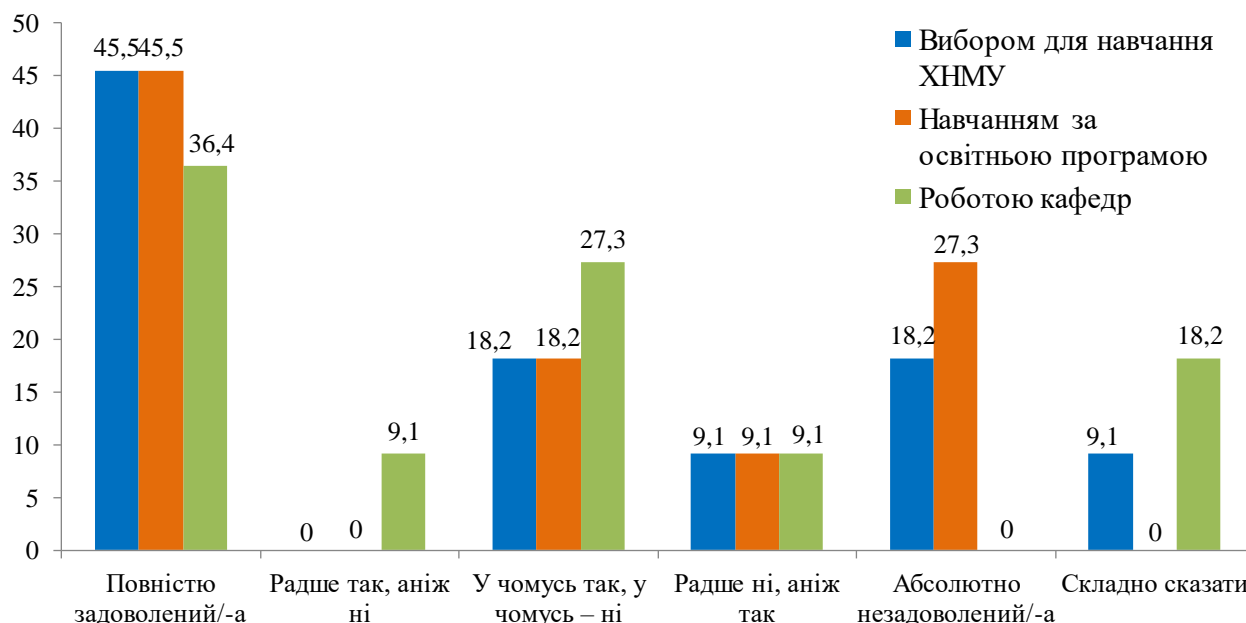
У підсумку в дослідженні взяло участь 11 респондентів/-ок. Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитано 10 осіб (що склало 90,9 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 1 особа (9,1 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності студентів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Сестринська справа») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Задоволених вибором університету, освітньою

програмою та роботою кафедр (повністю або радше задоволених) виявився однаковий відсоток, що складає трохи менше половини опитаних (45,5 %).

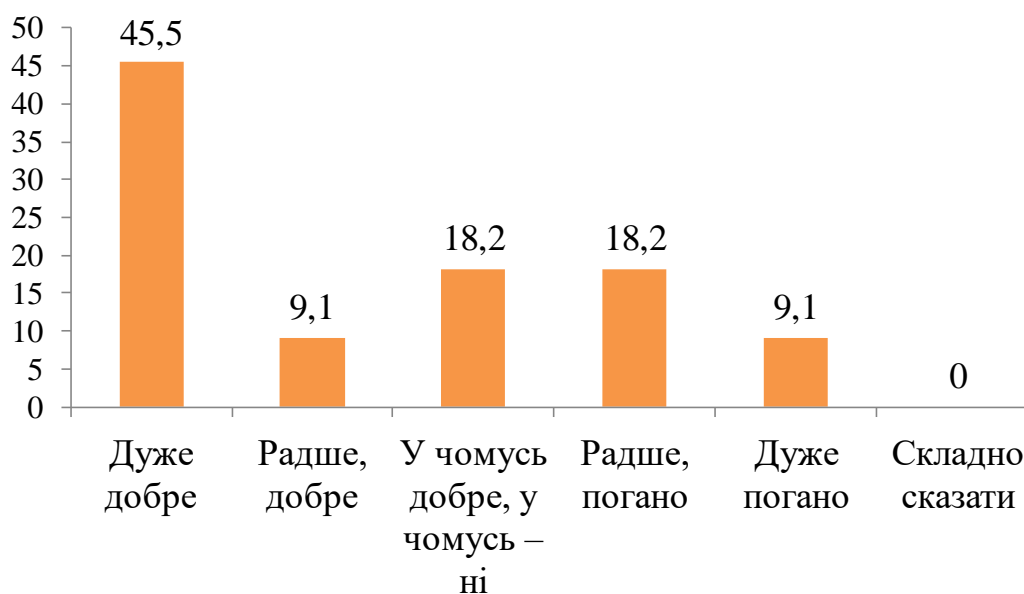

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Серед незадоволених (абсолютно незадоволених та радше незадоволених) більше виявилось незадоволених освітньою програмою — майже третина (36,4 %). Незадоволених вибором для навчання ХНМУ було 27,3 %, незадоволених роботою кафедр — 9,1.

Для 45,5 % здобувачів очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю або радше співпали. Студентів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, виявилось 36,4 %. Респондентів/-ок, що обрали варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь – ні» було 9,1 %, не змогли відповісти на питання теж 9,1 % опитаних.

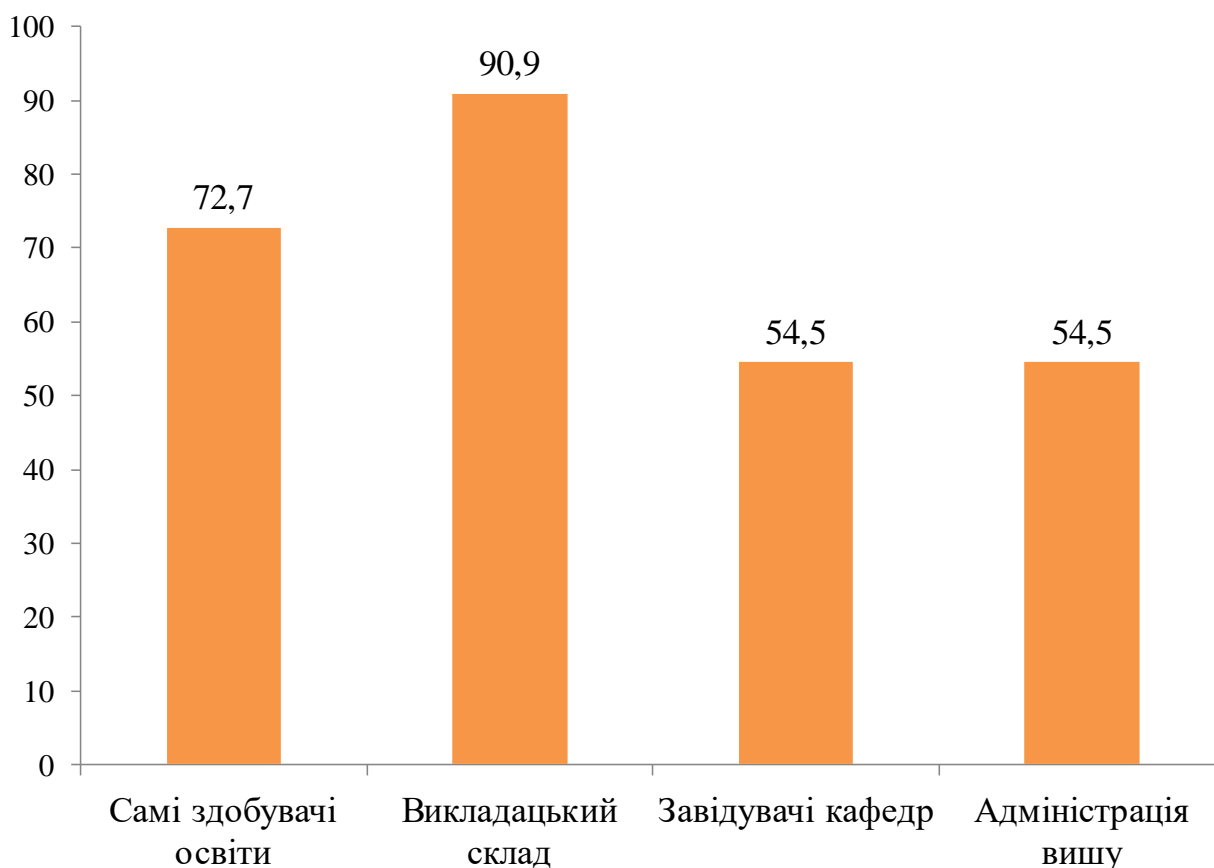
Більшість студентів/-ок (54,6 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Ще 18,2 % респондентів/-ок зайняли серединну позицію. Негативно ставляться до якості освіти в університеті 27,3 %.

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що близько половини опитаних (45,5 %) опитаних студентів/-ок вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні потреби та інтереси, а значна більшість опитаних (81,9 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок студентів щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти студенти цієї освітньої програми покладають насамперед на викладацький склад (90,9 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). Майже три чверті опитаних (72,7 %) вважають, що саме вони, тобто здобувачі освіти, впливають на її якість. Адміністрація вишу та завідувачі кафедр поділяють третю позицію (54,5 %).

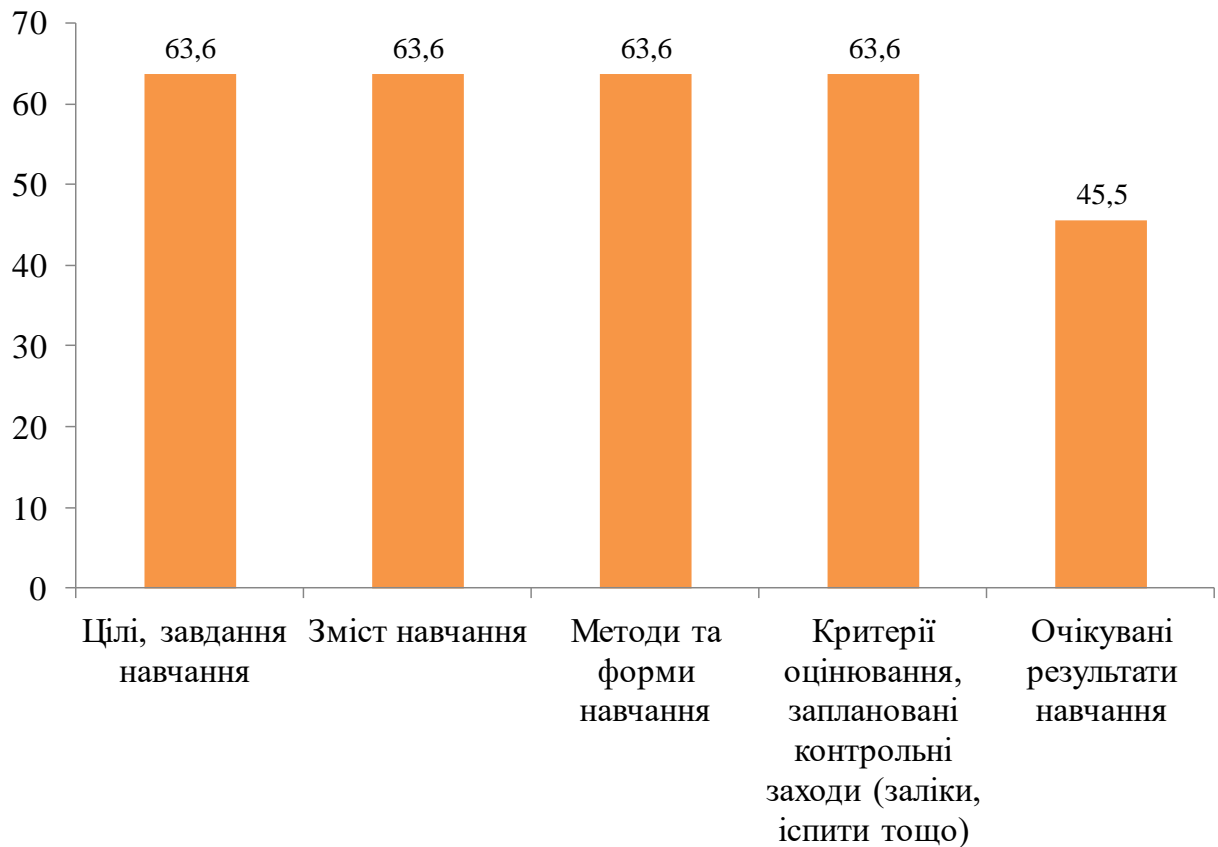

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Тільки 9,1 % респондентів/-ок приймали участь в укладанні чи оновленні освітніх програм зі спеціальності. Ці ж 9,1 % від усіх опитаних вважають, що їхні пропозиції були враховані.

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість (див. рис. 4). Рівень поінформованості про цілі, завдання, зміст, методи та форми навчання, а також про критерії оцінювання був найбільшим (це зазначили 63,6 % респонденток/-ів), найменшим – про очікувані результати навчання (45,5 %).

Більшість опитаних (54,6 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості, але 27,3 % радше незадоволені або абсолютно незадоволені. Ще 18,2 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 27,3 % опитаних зазначили, що вони мають на форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 45,5 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 27,3 % не змогли надати однозначну відповідь.

Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «демонстрація презентації» (90,9 %); «реферати, доповіді, повідомлення», «тести», «усне опитування», «дискусії» (про них згадали відповідно 72,7 % респонденток/-ів); «розповідь, пояснення» (63,6 %). Трохи менше половини опитаних (45,5 %) згадали про такі форми навчання, як «письмові контрольні роботи» та «бесіда». З великою вірогідністю можна

припустити, що доволі рідко використовується симуляційне обладнання (9,1 %) та рольові ділові ігри (9,1 %).

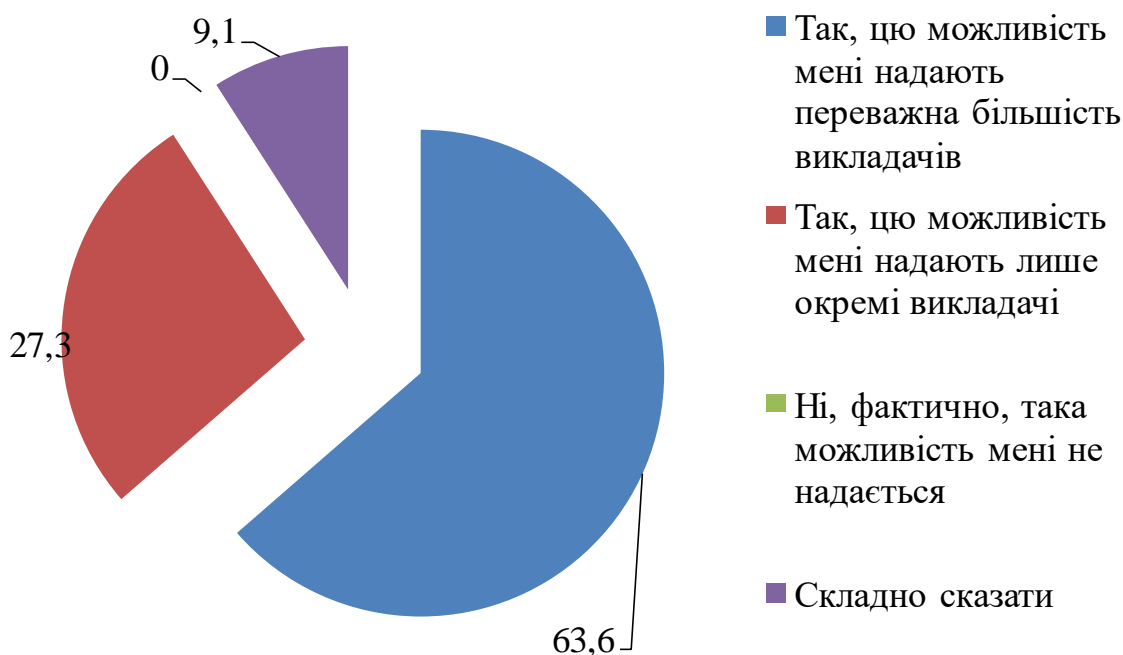

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Важливо підкреслити, що 72,7 % опитаних вважають застосовані методи і форми ефективними, та такий же відсоток (72,7 %) задоволені ступенем інноваційності цих форм і методів. Неefективними ці методи вважають 9,1 % респондентів/-ок та 18,2 % не задоволені їхньою інноваційністю. Щоправда, були й такі, хто утримався від відповіді на ці питання (18,2 % та 9,1 % відповідно).

Студенти загалом позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). Більшість, 63,6 % опитаних, вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, 27,3 % вказують на

те, що таку можливість надають окремі викладачі. При відсутність такої можливості заявили тільки 9,1 % респондентів/-ок.

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (63,6 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку не розділяє ніхто, а 36,4 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Близько половини опитаних (45,5 %) вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Одними із питань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7). Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють добрі оцінки (середній бал – 3,9 із 5) із коливанням у 0,5 – від 3,6 (так оцінили «методичне забезпечення самостійної роботи») до 4,1 «розклад занять»).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Два відкритих запитання анкети стосувалися покращення якості освіти: «Що може зробити університет для покращення освітнього середовища та кращого задоволення ваших потреб й інтересів у процесі навчання?» (змістовну відповідь дали 7 респонденток/-ів) і «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ.» (змістовних відповідей — 8). Відповіді на обидва запитання майже співпадали, тому аналізувалися разом.

Близько третини відповідей (27,3 %) не містили жодних пропозицій чи ідей («нічого», «складно сказати», «університет робить все можливе», «університет покращує і надалі буде покращувати», «я всім задоволена» тощо). Ще одна відповідь також не стосувалась рекомендацій, а констатувала факт належного рівня підтримки з боку університету:

«Коли непрацює система дистанційного навчання (Moodle), тобі допомагали вирішити цю проблему, і реагували на смс та дзвінки»

Ще одна відповідь вказувала на те, що університет робить все можливе, справа залишається за студентами:

«Університет робить все можливе, справа в заінтересованості студентів до навчання»

Серед пропозицій були такі, що стосувались зменшення цін на навчання:

- *«Для того, щоб покращити середовище, треба по-перше поважати українську молодь і надавати більше можливості своїм вчитись на лікарів, а не надавати перевагу іноземним студентам. По-друге, сумно дивитись, що медичний університет перетворився на заклад, де навчаються лише іноземці, а обличчя українців побачити важко. По-третє, зробити нижчий поріг балів ЗНО до вступу в заклад, та зробити нижчу оплату»;*

- *«Знизити ціни на навчання, відповідно до рівня отриманих знань».*

Окремі пропозиції стосувались збільшення кількості практичних навичок:

- *«Оскільки все зараз на карантині, на жаль, ніяк ці потреби не задовольнити, але якщо ВУЗ перейде на очне навчання, було б непогано проводити більше практичних занять у лікарнях, щоб в нас було розуміння роботи у відділеннях».*

- *«Звертати більшу увагу на профільні предмети, та менше на ті, що не мають чіткого пояснення захворювань, лікування і т.д.»*

Ще одна пропозиція містила таке:

«Новий адекватний состав викладачів, які поважають свою країну, не є корупціонерами, виконують на 100% всі закони влади, особливо про мовний закон, з повагою ставляться до студента, до його особистої думки та не нав'язують йому свої думки про пережитки минулого!»

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльності університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8). Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності тільки з порядком перескладання заліків та іспитів (72,7 %) та з порядком і умовами вибору студентами вибіркового дисциплін (про нього знають 63,6 % опитаних).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

У респондентів/-ок виявлений посередній рівень обізнаності (54,5 %) із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ, а також із тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів, сприяння їхньому здоров'ю; з порядком оскарження результатів заліків, іспитів та із процедурою врегулювання конфліктних ситуацій.

Трохи менше половини опитаних (45,5 %) вказали на свою обізнаність із інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, з процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності та з роботою психологічної служби університету.

Найменше здобувачі обізнані (36,4 %) з інформацією про програми міжнародної академічної мобільності.

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найбільше респондентки/-ти задоволені можливістю користуватися доступом до міжнародних інформаційних ресурсів (72,7 %), платформами

дистанційної освіти університету (63,6 %), рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки (63,6 %), рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (63,6 %), рівнем консультативної підтримки з боку деканату та кафедр, а також рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (63,6 %), рівнем безпеки перебування в університеті (63,6 %), порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (63,6 %); а найменше (45,5 %) – порядком перескладання заліків, іспитів та оскарження результатів заліків та екзаменів; процедурою врегулювання конфліктних ситуацій; рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.); ефективністю роботи психологічної служби університету, хоча ці дані не обов'язково свідчать про незадовільну роботу відповідних служб.

Окремий блок анкети був присвячений ряду надзвичайних ситуацій, які можуть виникати під час навчання. Свідками таких ситуацій була незначна кількість опитаних. Так, ніхто серед опитаних під час навчання не були свідками ситуації порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, дискримінації (за ознакою віку, статі, кольору шкіри, національністю, релігійної приналежності, мови, місця проживання тощо), або сексуального домагання; 9,1 % були свідками порушення академічної доброчесності викладачами, 18,2 % були свідками корупції.

Запитання щодо виникнення будь-якого особистого конфлікту інтересів під час навчання отримало переважно негативну відповідь: 81,8 % опитаних обрали варіант відповіді «Ні», а 18,2 % респондентів/-ок відповіли на запитання ствердно та мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, але опису конфлікту виявлено не було, відповіді містили тільки варіант «не було конфліктів» та «складно сказати».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

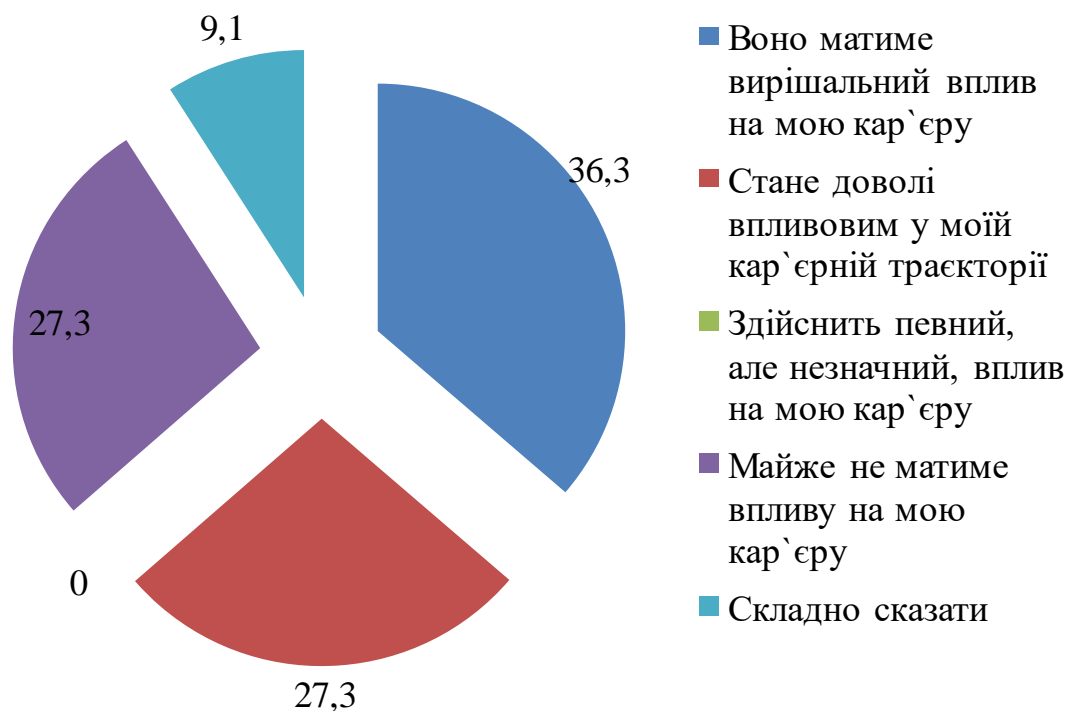
Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває «здатність висловлювати та відстоювати власну позицію» (72,7 % опитаних) та «вміння самостійно приймати рішення» (63,6 %). Більше половини опитаних (54,5 %) вважають, що університет розвиває «ініціативність», «комунікабельність» та «відповідальність за власні дії». Розвитку таких навичок, як «вміння вести за собою» (27,3 %), «активну життєву позицію студентства» (27,3 %) та «емоційний інтелект» (9,1 %) університет має приділити більше уваги.

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Близько двох третин опитаних (63,6 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет (незадоволеними виявилися лише 9,1 % респондентів/-ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 27,3 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11). Студентські «оцінки» є позитивними: майже три чверті опитаних (63,7 %) вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було 27,3 %.

Аналітичний звіт виконала:
Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.